



SLEZSKÁ  
UNIVERZITA  
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ  
FAKULTA V KARVINĚ

# REGIONÁLNÍ EKONOMIKA A POLITIKA

DOC. ING. KAMILA TUREČKOVÁ, PH.D., MBA

9

EKONOMICKÁ ODVĚTVÍ  
EKONOMICKO-GEOGRAFICKÁ ANALÝZA

# EKONOMICKÁ ODVĚTVÍ

- Ekonomické odvětví tvoří stejnorodé skupiny ekonomických činností nebo výstupů rozdělené podle věcného, technického a ekonomického charakteru.

Oddíl	Skupina	Třída / podtřída	Název
01	01.1		<b>SEKCE A - ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A RYBÁŘSTVÍ</b>
			<b>Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti</b>
			<b>Pěstování plodin jiných než trvalých</b>
		01.11	Pěstování obilovin (kromě rýže), luštěnin a olejnatých semen
		01.12	Pěstování rýže
		01.13	Pěstování zeleniny a melounů, kořenů a hlíz
		01.14	Pěstování cukrové třtiny
		01.15	Pěstování tabáku
		01.16	Pěstování prádlných rostlin
		01.19	Pěstování ostatních plodin jiných než trvalých
		01.2	<b>Pěstování trvalých plodin</b>
		01.21	Pěstování vinných hroznů
		01.22	Pěstování tropického a subtropického ovoce

- Zařazení ekonomických činností dle příslušných odvětví vychází z klasifikace **NACE**
  - členění a klasifikace ekonomických odvětví představuje hierarchicky (vícestupňové) uspořádané členění ekonomických jevů či aktivit do stanovených kategorií (třídy, podtřídy, skupiny, oddíly).
  - standardní klasifikace ekonomických činností, operací a aktivit užívanou v zemích EU od roku 1970, která vytváří rámec pro statistická data o činnostech v mnoha ekonomických oblastech (např. ve výrobě, zaměstnanosti, náhradách, THFK aj.)
  - akronym z názvu „**N**omenclature générale des **A**ctivités économiques dans les **C**ommunautés **E**uropéennes“
  - od 1. ledna 2008 nahradila Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ)

# EKONOMICKÁ ODVĚTVÍ

<https://www.czso.cz/documents/10180/20565267/021608.pdf/2f45895b-4c51-435b-a52a-0c7164dbf371?version=1.0>  
(NACE příručka z ČSÚ)

- představuje zařazení jednotlivých ekonomických aktivit do stejnorodých skupin – odvětví

- základním kritériem přiřazení ekonomické činnosti do daného odvětví je věcné a technickoekonomické hledisko

- rozlišujeme tak **21 základních skupin odvětví (NACE)**

<b>Ekonomický sektor</b>	<b>Ekonomické aktivity (odvětví) dle NACE Rev. 2</b>
<b>Primární</b>	<b>A</b> Zemědělství, lesnictví a rybníkářství <b>B</b> Těžba a dobývání
<b>Sekundární</b>	<b>C</b> Zpracovatelský průmysl <b>D</b> Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu <b>E</b> Zásobování vodou; činnosti související s odpad. vodami, odpady a sanacemi <b>F</b> Stavebnictví
<b>Terciární</b>	<b>G</b> Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel <b>H</b> Doprava a skladování <b>I</b> Ubytování, stravování a pohostinství <b>L</b> Činnosti v oblasti nemovitostí <b>O</b> Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení <b>R</b> Kulturní, zábavní a rekreační činnosti <b>S</b> Ostatní činnosti <b>T</b> Činnosti domácností jako zaměstnavatelů a producentů pro vlastní potřebu <b>U</b> Činnosti exterritoriálních organizací a orgánů
<b>Kvartální</b>	<b>J</b> Informační a komunikační činnosti <b>K</b> Peněžnictví a pojišťovnictví <b>M</b> Profesní, vědecké a technické činnosti <b>N</b> Administrativní a podpůrné činnosti <b>P</b> Vzdělávání <b>Q</b> Zdravotní a sociální péče

# NACE A REGIONY V ČR

Pro regiony ČR jsou údaje k dispozici na ČSÚ:  
Úvod > Statistiky > HDP, národní účty >  
Regionální účty > Vybrané ukazatele v  
odvětvovém členění a účty domácností  
(<https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocnkavyber.volba?titul=Vybran%20ukazatele%20v%20odv%ECtvov%E9m%20E8len%ECn%ED%20a%20FA%E8ty%20dom%E1cnost%ED&mypriznak=RD&typ=I&proc=rocenka.presB&mylang=CZ&jak=4>)

ČESKÝ  
STATISTICKÝ  
ÚŘAD

Databáze regionálních účtů

## Vybrané ukazatele v odvětvovém členění a účty domácností

nacházíte se: [Úvod](#) > [Statistiky](#) > [HDP, národní účty](#) > [Regionální účty](#) > Vybrané ukazatele v odvětvovém členění

Poslední aktualizace: 5.1.2024.

Regionální účty používají stejně jako národní účty odvětvovou klasifikaci ekonomických činností CZ-NACE zavedenou podle mezinárodní statistické klasifikace ekonomických činností v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (2006/42/ES) a používanou Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ). Stejně jako v národních účtech probíhá zatím vedlejší činnosti jednotky). Výpočet ukazatelů hrubé přidané hodnoty probíhá na úrovni dvoumístné CZ-NACE, u výběrových souborů v šetřeních na regionální úrovni a problematika ochrany individuálních dat zejména v rámci v určité míře agregace podle písmen, ve stejné míře podrobnosti, v jaké je vyžaduje i statistický úřad Evropské unie.

### Vyberte jednu tabulku:

REG_HPH_NACE	Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách
REG_ZAMCI_NACE	Zaměstnanci (osoby)
REG_ZAM_NACE	Zaměstnanost celkem (osoby)
REG_ZAMCI_OH_NACE	Zaměstnanci (odpracované hodiny)
REG_ZAM_OH_NACE	Zaměstnanost celkem (odpracované hodiny)
REG_NZ_NACE	Náhrady zaměstnancům
REG_THFK_NACE	Tvorba hrubého fixního kapitálu
REG_RUD	Regionální účty domácností

Vyberte období: 2022 ▾

směrování výstupu: Výstup na obrazovku ▾ **PROVĚST**

REG\_HPH\_NACE Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách

Území	Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách	Zemědělství, lesnictví a rybníkářství	Průmysl, těžba a dobývání		Stavebnictví	Obchod, doprava, ubytování a pohostinství	Informační a komunikační činnosti	Peněžnictví a pojišťovnictví
			celkem	z toho: zpracovatelský průmysl				
NACE		A	B+C+D+E	C	F	G+H+I	J	K
Česká republika	6154993	129061	1663264	1424629	346385	1223415	447258	
Regiony soudržnosti - NUTS2								
Praha	1747010	6374	198640	106481	83754	382768	288390	
Střední Čechy	703477	17355	259584	240069	33374	160587	11793	
Jihozápad	576504	21773	186666	167378	34842	108800	13800	
Severozápad	427833	8526	148098	127094	27286	72574	9247	
Severovýchod	698486	20093	255698	232949	40776	119123	18554	
Jihovýchod	894902	31686	227548	210218	60345	170926	69909	
Střední Morava	564750	15018	200280	184783	36320	102498	13135	
Moravskoslezsko	542031	8236	186750	155657	29688	106139	22430	
Kraje - NUTS3								
Hlavní město Praha	1747010	6374	198640	106481	83754	382768	288390	
Středočeský kraj	703477	17355	259584	240069	33374	160587	11793	
Jihočeský kraj	280243	12678	80559	78604	18895	56809	5462	
Plzeňský kraj	296261	9095	106107	88774	15947	51991	8338	
Karlovarský kraj	100681	2784	26704	19806	5778	19602	1224	
Ústecký kraj	327152	5742	121394	107288	21508	52972	8023	
Liberecký kraj	183776	2966	66828	61257	10922	29304	4787	
Královéhradecký kraj	271394	8883	101908	94005	13504	45916	7432	
Pardubický kraj	243316	8244	86962	77687	16350	43903	6335	
Kraj Vysočina	219076	14258	68685	74649	15477	38602	3538	
Jihomoravský kraj	675826	17428	158863	135569	44868	132324	66371	
Olomoucký kraj	288299	8919	90575	82401	17995	55916	6504	
Zlínský kraj	276451	6099	109705	102382	18325	46582	6631	
Moravskoslezský kraj	542031	8236	186750	155657	29688	106139	22430	

# EKONOMICKO-GEOGRAFICKÁ ANALÝZA EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ

- Ke stanovení koncentrace, specializace a diverzifikace ekonomických činností na území regionu se využívá **ekonomicko-geografické analýzy**.
- Hodnocení ekonomických odvětví napříč regiony lze provádět prostřednictvím:
  - hodnocení velikosti odvětví
  - hodnocení struktury odvětví
  - lokalizační analýzou
- **Poznání odvětvové struktury regionu je klíčové!**

# A) UKAZATELE VELIKOSTI ODVĚTVÍ

- = nejjednodušší způsob, jak zvolené odvětví popsat
- zvolené odvětví nebo skupiny odvětví (v absolutních číslech) se nejčastěji hodnotí podle:
  - hodnoty výroby či poskytovaných služeb např. prostřednictvím přidané hodnoty
  - počtu zaměstnanců
  - počtu firem v odvětví
  - objemu či obrátu produkce
  - kapacity strojního zařízení či hodnoty základních výrobních prostředků
  - hodnoty tvorby hrubého fixního kapitálu aj.

REG_HPH_NACE Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách		
v mil. Kč		
Území	Hrubá přidaná hodnota v běžných	Zemědělství, lesnictví a rybnářství
NACE		A
Česká republika	6 154 993	129 061
Regiony soudržnosti - NUTS2		
Praha	1 747 010	6 374
Střední Čechy	703 477	17 355
Jihozápad	576 504	21 773
Severozápad	427 833	8 526
Severovýchod	698 486	20 093
Jihovýchod	894 902	31 686
Střední Morava	564 750	15 018
Moravskoslezsko	542 031	8 236
Kraje - NUTS3		
Hlavní město Praha	1 747 010	6 374
Středočeský kraj	703 477	17 355
Jihočeský kraj	280 243	12 678
Plzeňský kraj	296 261	9 095
Karlovarský kraj	100 681	2 784
Ústecký kraj	327 152	5 742
Liberecký kraj	183 776	2 966
Královéhradecký kraj	271 394	8 883
Pardubický kraj	243 316	8 244
Kraj Vysočina	219 076	14 258
Jihomoravský kraj	675 826	17 428
Olomoucký kraj	288 299	8 919
Zlínský kraj	276 451	6 099
Moravskoslezský kraj	542 031	8 236

# B) UKAZATELE STRUKTURY ODVĚTVÍ

- charakterizují význam a postavení jednotlivých odvětví (% zastoupení) ve zvolené teritoriální jednotce
- stanovené odvětví, skupina odvětví nebo celá odvětvová struktura ekonomiky v daném regionu je zde analyzována na pozadí řady dílčích ukazatelů jakými mohou například být podíly daného odvětví na celkové odvětvové struktuře dle:

- vytvořené (hrubé) přidané hodnoty
- zaměstnanosti
- produktivity práce
- tvorby hrubého fixního kapitálu
- exportu produkce aj.

→ ukazatele v relativních hodnotách → ukazatelé díky této relativitě umožňují daleko lepší srovnatelnost regionálně vymezených relevantních ukazatelů vůči sobě navzájem nebo v čase

REG_HPH_NACE Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách				
v mil. Kč				
Území	Hrubá přidaná hodnota v běžných	Zemědělství, lesnictví a rybařství		
NACE		A	výstup odvětví regionu na celkovém HPH regionu	výstup odvětví regionu na celkovém výstupu odvětví v ČR
<b>Česká republika</b>	<b>6 154 993</b>	<b>129 061</b>	<b>2,10%</b>	<b>100%</b>
Regiony soudržnosti - NUTS2				
Praha	1 747 010	6 374	0,36%	5%
Střední Čechy	703 477	17 355	2,47%	13%
Jihozápad	576 504	21 773	3,78%	17%
Severozápad	427 833	8 526	1,99%	7%
Severovýchod	698 486	20 093	2,88%	16%
Jihovýchod	894 902	31 686	3,54%	25%
Střední Morava	564 750	15 018	2,66%	12%
Moravskoslezsko	542 031	8 236	1,52%	6%
Kraje - NUTS3				
Hlavní město Praha	1 747 010	6 374	0,36%	5%
Středočeský kraj	703 477	17 355	2,47%	13%
Jihočeský kraj	280 243	12 678	4,52%	10%
Plzeňský kraj	296 261	9 095	3,07%	7%
Karlovarský kraj	100 681	2 784	2,77%	2%
Ústecký kraj	327 152	5 742	1,76%	4%
Liberecký kraj	183 776	2 966	1,61%	2%
Královéhradecký kraj	271 394	8 883	3,27%	7%
Pardubický kraj	243 316	8 244	3,39%	6%
Kraj Vysočina	219 076	14 258	6,51%	11%
Jihomoravský kraj	675 826	17 428	2,58%	14%
Olomoucký kraj	288 299	8 919	3,09%	7%
Zlínský kraj	276 451	6 099	2,21%	5%
Moravskoslezský kraj	542 031	8 236	1,52%	6%
	6 154 993	129 061		100%

## C) GEOGRAFICKÁ KONCENTRACE A SPECIALIZACE ODVĚTVÍ (LOKALIZAČNÍ ANALÝZA)

- Lokalizační analýza v kontextu analýzy odvětví nám poskytuje informace o prostorovém uspořádání hospodářských aktivit.
- Mezi základní metody hodnocení postavení odvětví v regionu patří:
  - Herfindalův index koncentrace a specializace
  - koeficient specializace
  - index lokalizace
  - Lorenzova křivka
  - Giniho index

### VÍCE VIZ:

TUREČKOVÁ, K. and S. MARTINÁT, 2016. *Selected methods of economical-geographic analysis of national economical sectors*. Working Paper in Interdisciplinary Economics and Business Research no. 26. Silesian University in Opava, School of Business Administration in Karviná. Dostupné z: [https://www.iivopf.cz/wp-content/uploads/2020/08/WPIEBRS\\_26\\_Tureckova\\_Martinat.pdf](https://www.iivopf.cz/wp-content/uploads/2020/08/WPIEBRS_26_Tureckova_Martinat.pdf)



# C) GEOGRAFICKÁ KONCENTRACE A SPECIALIZACE ODVĚTVÍ (LOKALIZAČNÍ ANALÝZA), PŘÍKLAD

**Koeficient specializace** - Koeficient specializace ( $KS_{ij}$ ) je základním ukazatelem charakterizujícím specializaci sledovaného odvětví ve zvolené územní jednotce. Jedná se o regionálně dílčí podíl odvětvové charakteristiky (obvykle odvětvové zaměstnanosti či hodnoty odvětvové produkce) na celkové odvětvové charakteristice celého analyzovaného regionu (např. státu). Koeficient, či také index, specializace informuje o orientaci území z hlediska odvětvové struktury ekonomiky. Dává představu o stupni významnosti odvětví v dané územní jednotce v porovnání s postavením odvětví v hierarchicky vyšší prostorové jednotce (Toušek et al. 2008, s. 189, upraveno). Koeficient specializace vypočítáme prostřednictvím následujících rovnic (1), (2) a (3):

$$KS_{ij} = \frac{P_{ij} \times R_{ij}}{100} \quad (1)$$

$$P_{ij} = \frac{X_{ij}}{Y_i} \times 100 \quad (2)$$

$$R_{ij} = \frac{X_{ij}}{Z_{ij}} \times 100 \quad (3)$$

kde:  $KS_{ij}$  je koeficient specializace j-té teritoriální jednotky v i-tém odvětví  
i definuje vybrané odvětví  
j definuje zvolenou teritoriální jednotku  
 $X_{ij}$  velikost odvětvové charakteristiky (počet zaměstnaných, produkce) v j-té teritoriální jednotce  
 $Y_i$  celkový počet odvětvové charakteristiky (počet zaměstnaných, produkce) i-tého odvětví  
 $Z_{ij}$  celkový počet odvětvové charakteristiky (počet zaměstnaných, produkce) v j-té teritoriální jednotce

Hodnoty koeficientu  $KS_{ij}$  nabývají hodnot mezi 0 a 100, tj.  $KS_{ij} \in \langle 0|100 \rangle$ . Pokud hodnota koeficientu specializace činí 0, pak se sledované odvětví v dané teritoriální jednotce nenachází. Naproti tomu, dosahuje-li koeficient specializace hodnoty 100, je dané odvětví v této teritoriální jednotce zcela koncentrováno a je tak jediným odvětvím na tomto území působícím. Jinak řečeno, čím vyšší je hodnota koeficientu, tím vyšší je podíl sektorově zaměstnaných osob v regionu a v daném odvětví, což naznačuje vyšší specializaci regionu v dané ekonomické činnosti vymezené požadovaným odvětvím.

REG_HPH_NACE Hrubá přidaná hodnota v běžných cenách							
v mil. Kč		rok 2022					
Území		Hrubá přidaná hodnota v běžných	Zemědělství, lesnictví a rybnářství (i)		Pij	Rij	KSij
NACE (kraj j)			A		$X_{ij}/Y_i \cdot 100$	$X_{ij}/Z_{ij} \cdot 100$	$P_{ij} \cdot R_{ij} / 100$
<b>Česká republika</b>		6 154 993	<b>129 061</b>	<b>Yi</b>	100	2,09685048	<b>2,097</b>
<b>Hlavní město Praha</b>	<b>Zij</b>	<b>1 747 010</b>	<b>6 374</b>	<b>Xij</b>	4,938749893	0,36485195	<b>0,018</b>
<b>Středočeský kraj</b>	<b>Zij</b>	703 477	17 355	<b>Xij</b>	13,44712965	2,46703162	<b>0,332</b>
<b>Jihočeský kraj</b>	<b>Zij</b>	280 243	12 678	<b>Xij</b>	9,823261868	4,52393102	<b>0,444</b>
<b>Plzeňský kraj</b>	<b>Zij</b>	296 261	9 095	<b>Xij</b>	7,047055268	3,06992821	<b>0,216</b>
<b>Karlovarský kraj</b>	<b>Zij</b>	100 681	2 784	<b>Xij</b>	2,157119502	2,7651692	<b>0,060</b>
<b>Ústecký kraj</b>	<b>Zij</b>	327 152	5 742	<b>Xij</b>	4,449058972	1,75514745	<b>0,078</b>
<b>Liberecký kraj</b>	<b>Zij</b>	183 776	2 966	<b>Xij</b>	2,29813809	1,6139213	<b>0,037</b>
<b>Královéhradecký kraj</b>	<b>Zij</b>	271 394	8 883	<b>Xij</b>	6,882791858	3,2731011	<b>0,225</b>
<b>Pardubický kraj</b>	<b>Zij</b>	243 316	8 244	<b>Xij</b>	6,387677145	3,38818656	<b>0,216</b>
<b>Kraj Vysočina</b>	<b>Zij</b>	219 076	14 258	<b>Xij</b>	11,04748917	6,50824371	<b>0,719</b>
<b>Jihomoravský kraj</b>	<b>Zij</b>	675 826	17 428	<b>Xij</b>	13,50369205	2,57877028	<b>0,348</b>
<b>Olomoucký kraj</b>	<b>Zij</b>	288 299	8 919	<b>Xij</b>	6,910685645	3,09366318	<b>0,214</b>
<b>Zlínský kraj</b>	<b>Zij</b>	276 451	6 099	<b>Xij</b>	4,725672356	2,20617759	<b>0,104</b>
<b>Moravskoslezský kraj</b>	<b>Zij</b>	542 031	8 236	<b>Xij</b>	6,381478526	1,51947029	<b>0,097</b>

- 
- Děkuji za pozornost.